

Від 14.01.2022

№ 3862

**Про затвердження Програми
енергозбереження та енергоефективності
Бурштинської міської територіальної громади на 2022-2024 роки**

З метою підвищення якості енергетичних послуг, оптимізація споживання паливно-енергетичних ресурсів із збільшенням частки нетрадиційних видів палива та відновлюваних джерел енергії, підвищення енергоефективності в бюджетних та житлово-комунальній сферах, скорочення видатків з бюджету міської територіальної громади на оплату енергоресурсів, збільшення обсягів інвестицій у енергоефективну модернізацію та відновлювану енергію, відповідно до Закону України «Про енергозбереження», керуючись ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

вирішила:

1. Затвердити Програму енергозбереження та енергоефективності Бурштинської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (далі – Програма, додається).
2. Виконавчому комітету міської ради забезпечити виконання Програми.
3. Фінансовому відділу міської ради (Ольга Петровська), виходячи з можливостей дохідної частини, передбачити кошти на виконання заходів Програми.
4. Координацію за виконанням даного рішення покласти на відділ житлово-комунального господарства і обліку комунального майна (Ірина Герт).
5. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови Івана Драгуна та голову постійної депутатської комісії з питань комунальної власності, житлово-комунального господарства, енергозбереження та транспорту Андрія Савчака.

Міський голова

Василь АНДРІЄШИН

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення міської ради
від _____ № _____

ПРОГРАМА
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
БУРШТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА 2022—2024 РОКИ

1. ПРОГРАМА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
БУРШТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НА 2022—2024 РОКИ

1	Ініціатор розроблення Програми	Відділ житлово-комунального господарства і обліку комунального майна
2	Розробник Програми	Відділ житлово-комунального господарства і обліку комунального майна
3	Відповідальний виконавець Програми	Відділ житлово-комунального господарства і обліку комунального майна
4	Учасники програми	Структурні підрозділи виконавчого комітету Бурштинської міської ради, комунальні підприємства та бюджетні установи
5	Термін реалізації Програми	2022—2024
6	Джерела фінансування	Кошти бюджету міської територіальної громади в межах кошторисних призначень, кошти комунальних підприємств та інші кошти незаборонені чинним законодавством України
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, тис. гривень	Затверджується щорічно

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма енергозбереження та енергоефективності Бурштинської міської територіальної громади на 2022—2024 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до законів України "Про енергозбереження", ст.26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Програма спрямована на ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів, зменшення їх споживання та втрат шляхом реалізації технічних, інноваційних рішень, створення економічно привабливих умов для інвестиційних проектів з енергозбереження в бюджетній сфері та житлово-комунальному господарстві міста.

3. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

За останні роки для України питання підвищення ефективності, енерговикористання, реалізації політики енергоспоживання, створення й удосконалення енергоринку та підвищення ефективності функціонування енергетики в цілому набули особливої актуальності і безпосередньо пов'язані з енергобезпекою країни.

Саме тому енергозбереження на державному рівні визнано одним із пріоритетів економічної політики держави. В умовах залежності економіки України від імпорту паливно-енергетичних ресурсів і тенденції до зростання цін на енергоносії їх ефективне використання стало нагальною потребою.

Проблема неефективного використання енергоресурсів є в усіх сферах життєдіяльності Бурштинської міської територіальної громади, а також у бюджетній сфері та в житлово-комунальному господарстві.

Особливо гострою є проблема енергозбереження для бюджетних організацій Бурштинської міської ради. З одного боку це зумовлено соціальним значенням цих об'єктів, з іншого боку – наявністю морально застарілого обладнання, високою теплопровідністю фасадів і вікон, надмірним споживанням електричної енергії на освітлення та відсутністю реалізації енергозберігаючих заходів, що в свою чергу є одними з основних причин дефіциту коштів у бюджеті міста.

Основною складовою низької енергетичної ефективності внутрішньобудинкових інженерних мереж і систем є високий рівень питомих витрат теплової енергії, гарячої та холодної води в бюджетних закладах. Фізична та моральна зношеність конструкцій та внутрішніх систем стала головною причиною зниження якості комунальних послуг, погіршення комфортності, надійності і безпечності умов перебування відвідувачів у цих закладах.

Переважна частина об'єктів соціальної сфери Бурштинської міської ради побудована в 60—80 роках минулого століття та не відповідає сучасним вимогам щодо енергозаощадження, відповідно в цих будівлях – низький рівень класу енергоефективності.

Основне споживання енергоносіїв у бюджетних будівлях припадає на опалення, яке пов'язане із значними тепловтратами через вікна, стіни, дах, підлогу. Економія ресурсів і зниження тепловтрат у першу чергу досягаються за рахунок енергоефективних заходів у системах теплопостачання, опалення, вентиляції і кондиціонування повітря. Здійснення цих заходів пов'язане з проведенням термомодернізації будинків через утеплення зовнішніх стін, горищ, дахів тощо, а також заміну вікон та дверей на більш енергоефективні; збільшення корисного використання енергії за рахунок застосування рекуператорів, терморегуляторів, теплових насосів та інших новітніх енергозберігаючих технологій. Впровадження заходів з термомодернізації буде сприяти збільшенню строку експлуатації будівель, зменшенню

споживання енергоносіїв та скороченню видатків бюджету міської територіальної громади на їх оплату. Вирішення порушених проблемних питань потребує значних інвестицій.

Угода мерів

Угода мерів – провідна ініціатива, започаткована Європейським Союзом у 2008 році. Охоплює місцеві та регіональні органи влади, які беруть на себе добровільні зобов'язання підвищувати енергоефективність та нарощувати використання відновлюваних джерел енергії на своїх територіях.

Бурштинська міська рада є підписантом Угоди мерів і ця участь дає можливість:

отримувати допомогу в забезпеченні екологічно, соціально та економічно стабільного середовища для місцевих громад (доступні енергетичні послуги, створення робочих місць, поліпшення довкілля, тощо);

створити новий політичний, адміністративний та фінансовий потенціал всередині муніципалітету для вирішення важливих економічних, енергетичних та кліматичних проблем в інтересах мешканців;

зробити свою територію відомою серед новаторів місцевого сталого енергетичного розвитку;

зробити свій внесок у зменшення викидів CO₂ у світі.

4. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ ПРОГРАМИ

Головною метою Програми є:

підвищення якості енергетичних послуг, оптимізація споживання паливно-енергетичних ресурсів із збільшенням частки нетрадиційних видів палива та відновлюваних джерел енергії;

підвищення енергоефективності в бюджетній та житлово-комунальній сферах;

скорочення видатків з бюджету міської територіальної громади на оплату енергоресурсів;

збільшення обсягів інвестицій у енергоефективну модернізацію та відновлювану енергію;

Завдання Програми:

формування ощадливого стилю життя – перехід на енергоощадні технології та матеріали;

удосконалення системи енергетичного менеджменту, моніторингу енергоспоживання;

створення інформаційно-консультаційної підтримки у сфері енергоефективності та екологічної безпеки;

розробка основних напрямків роботи у сфері енергоефективності та енергозбереження на території міста;

створення ефективної системи фінансування заходів з енергозбереження, які потребують першочергового впровадження;

мінімізація втрат енергії в будівлях Бурштинської міської ради;

розвиток альтернативної енергетики.

Населення Бурштинської міської територіальної громади та бюджетні будівлі є одними з найбільших споживачів енергії у місті. Саме тому для органів місцевої влади важливого значення набуває питання скорочення витрат на оплату за спожиті енергетичні ресурси установами, які фінансуються з бюджету міської територіальної громади, а також підвищення свідомості населення задля впровадження енергоефективних заходів у приватному секторі та в багатоквартирному житловому фонді.

Реновація громадських будівель, основний акцент на впровадження найефективніших заходів, а не найпомітніших, особлива увага новітнім енергоефективним технологіям та заходам з використанням відновлювальних джерел енергії – основа для успішної енергоефективної громади.

Цілі, на досягнення яких спрямовані заходи Програми:

зменшення споживання природного газу, теплової та електричної енергії, води;
скорочення бюджетних коштів на оплату за енергоспоживання в установах бюджетної сфери Бурштинської міської ради;

залучення коштів бюджетів усіх рівнів, грантових та кредитних коштів на реалізацію заходів з енергозбереження в бюджетній сфері Бурштинської міської ради;

збільшення обсягу інвестицій в енергоефективні заходи та заходи з використанням відновлюваних джерел енергії;

впровадження новітніх та енергоощадних технологій в усіх галузях міського господарства, заміна застарілого неефективного обладнання, утеплення огорожувальних конструкцій, заміна та підтримка в належному стані зовнішніх та внутрішньобудинкових інженерних мереж;

оптимізація роботи систем енергоспоживання в будівлях;

популяризація екологічних, соціальних та економічних переваг заходів з енергозбереження;

регулярне проведення форумів, конференцій, семінарів з енергозбереження та "Днів Сталої Енергії";

оптимізація споживання енергоресурсів із збільшенням частки відновлюваних джерел енергії;

проведення сертифікації енергетичної ефективності об'єктів бюджетної сфери Бурштинської міської ради.

5. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

Впровадження заходів з енергозбереження поділяються на три категорії: організаційні, маловитратні та витратні заходи.

Організаційні заходи з енергозбереження

Скорочення споживання паливно-енергетичних ресурсів може бути досягнуто лише за чіткої позиції керівників структурних підрозділів виконавчих органів Бурштинської міської ради щодо ощадливого споживання енергоресурсів установами, які перебувають у їхньому підпорядкуванні.

Забезпечення збереження енергоресурсів. Цей фактор використовується для:

відстеження економії коштів на оплату за енергоносії за рахунок вжиття управлінських заходів, коли не впроваджуються маловитратні або затратні енергоефективні заходи. Цей захід має на меті відобразити результати дій (які може вжити установа або управління, до підпорядкування якого належить заклад) щодо збереження енергоресурсів без вкладання коштів, наприклад: контроль за своєчасним вимкненням світла, зменшення споживання теплової енергії у вихідні або під час канікул тощо. Результати збереження енергоресурсів можуть бути відображені в натуральних показниках або у відсотках у порівнянні з відповідним періодом попереднього року;

відстеження результатів вжитих заходів у минулих роках. Цей захід відображає результати фактичної економії енергоресурсів після проведення енергоефективних заходів у

будівлі / установі в минулих роках. Тобто визначає обсяг річної економії як у натуральних показниках, так і в сумі бюджетних коштів на оплату за енергоносії внаслідок реалізації заходів з енергозбереження. Відстеження цієї економії є для розпорядника коштів важливим стимулом до виконання наступних заходів з енергозбереження та для отримання загальної картини ефективності витрачених бюджетних коштів.

Одним із основних організаційних заходів є впровадження ефективної системи енергоменеджменту в громаді.

Малозатратні заходи з енергозбереження

Малозатратні заходи з енергозбереження – це проміжна ланка між організаційними та витратними заходами. Ці заходи включають в себе широкий комплекс робіт, які характеризуються швидкістю впровадження та невеликим терміном окупності. Вони дають змогу підвищити надійність і ефективність роботи внутрішньобудинкових інженерних систем, автоматизувати роботу системи опалення в будівлях, знизити витрати теплоносія, гарячої та холодної води за відносно невеликих витрат коштів.

Кінцевою метою фінансування програми енергозбереження є втілення довгострокових проєктів, які будуть втілені після впровадження малозатратних заходів з енергозбереження в рамках поточних ремонтів.

До основних малозатратних заходів з енергозбереження можна віднести:

теплоізоляцію трубопроводів і арматури в приміщеннях, що не опалюються;

встановлення на нагрівальних приладах терморегуляторів;

зняття декоративних коробів та огорожень з радіаторів;

періодичне промивання систем опалення;

автоматизацію теплового пункту (погодозалежне автоматичне регулювання);

заміну зношених кранів-змішувачів;

встановлення аераторів на крани-змішувачі;

усунення витоків води зі змивних бачків із заміною старих конструкцій на сучасні;

заміну наявних освітлювальних приладів на світлодіодні;

встановлення датчиків руху в коридорах та в туалетах.

Витратні заходи з енергозбереження.

Модернізація або заміна наявного енергоспоживаючого обладнання, запровадження новітніх енергоефективних технологій, енергоефективна реновація будівлі – всі ці заходи потребують значних капіталовкладень.

Тому впровадження цих заходів потребує залучення сертифікованих фахівців для визначення необхідних енергоефективних заходів з розрахунком економії паливно-енергетичних ресурсів та терміну окупності.

Основними джерелами фінансування Програми є:

кошти міської територіальної громади;

кошти державного бюджету;

кошти обласного бюджету;

кошти комунальних підприємств міста відповідно до галузевих програм розвитку, затверджених Бурштинською міською радою;

гранти, благодійні внески, інвестиції, кошти фізичних і юридичних осіб;

кредити вітчизняних та закордонних комерційних банків;

інші залучені кошти, не заборонені чинним законодавством України..

Обсяг фінансування затверджується щорічно Бурштинською міською радою і враховується під час формування видатків міської територіальної громади. Його в разі потреби

коригують протягом поточного року в межах можливостей бюджету міської територіальної громади.

6. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІ ЗАХОДИ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ БУРШТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Для бюджетних установ та організацій до енергозберігаючих належать заходи, спрямовані на скорочення енергоспоживання, а саме:

термомодернізація зовнішніх огорожувальних конструкцій (стін, вікон і дверей, горищ, підвалів);

модернізація (заміна) систем опалення та гарячого водопостачання;

переведення опалювальних систем на використання альтернативних чи місцевих видів палива;

модернізація систем освітлення з використанням енергоощадних приладів освітлення; впровадження локального та індивідуального опалення, що виключає втрати в тепломережах.

З метою раціонального використання бюджетних коштів і уникнення майбутніх необґрунтованих витрат паливно-енергетичних ресурсів у першу чергу необхідно обов'язково провести енергетичні аудити об'єктів енергоспоживання з визначенням потенціалу енергозбереження, енергетичного балансу будівель, обсягу робіт, розміру необхідних інвестицій та пріоритетних заходів з енергозбереження, з визначенням потенціалу економії енергоресурсів та розрахунком термінів їх окупності.

З метою заощадження електричної енергії бюджетними закладами необхідно провести обстеження системи обліку електроенергії, розробити раціональні заходи економії електроенергії та реальні ліміти на її споживання.

Одним із заходів щодо економії електроенергії є заміна ламп розжарювання на енергозберігаючі. Лампи розжарювання застаріли в технологічному плані, тому в більшості країн від них або повністю відмовилися, або обмежили за потужністю. Термін експлуатації світлодіодних ламп становить до 50 000 годин, що в 50 разів більш ніж термін експлуатації ламп розжарювання.

Відповідно до Закону України "Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації" передбачається здійснення комплексу технічних та організаційних енергозберігаючих (енергоефективних) та інших заходів, спрямованих на скорочення замовником енергосервісу споживання або витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг порівняно із споживанням (витратами), які здійснюються за відсутності таких заходів.

Енергосервіс здійснюють шляхом укладання енергосервісних договорів, які передбачають впровадження енергоефективних заходів на першому етапі безкоштовно, але результат цих заходів буде значною мірою відчутним після закінчення енергосервісного договору. Заощаджені кошти спрямовуються на оплату послуг виконавця енергосервісу (в рахунок плати) та на реалізацію заходів з енергозбереження.

7. СИСТЕМА ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЕНЕРГЕТИЧНОГО МОНІТОРИНГУ СПОЖИВАННЯ ЕНЕРГОНОСІЇВ

Енергетичний менеджмент передбачає впровадження практичних дій, спрямованих на досягнення ефективного використання енергії в усіх сферах життєдіяльності громади, і включає як організаційні, так і технічні заходи на об'єктах Бурштинської міської ради.

В місті Бурштин з 2015 року започатковано систему енергетичного моніторингу з використанням спеціалізованого програмного забезпечення для запровадження комплексного енергопланування, аналізу та контролю за споживанням енергоносіїв з метою раціонального використання коштів та уникнення майбутніх необґрунтованих витрат паливно-енергетичних ресурсів.

Основним завдання якого є запровадження системи управління споживанням паливно-енергетичних ресурсів у бюджетній сфері міста, здійснення моніторингу споживання енергоносіїв у бюджетних установах міста та дотримання дисципліни щодо споживання їх згідно з лімітами, створення електронної бази основного енергоспоживаючого обладнання, популяризація енергозбереження тощо.

Основні цілі системи енергетичного менеджменту Бурштинської міської територіальної громади полягають у:

- досягненні економії споживання енергоносіїв в установах, які фінансуються з бюджету міської територіальної громади, за умови підтримання комфортних умов перебування відвідувачів та персоналу в будівлях;

- підготовці та впровадженні технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат на енергоносії і покращення умов перебування відвідувачів та персоналу в будівлях;

- впровадженні системи стимулювання ощадного використання енергоносіїв на всіх рівнях управління міста.

Для їх реалізації необхідно забезпечити:

- моніторинг споживання електроенергії, холодної та гарячої води, природного газу, теплової енергії бюджетними установами Бурштинської міської ради;

- планування впровадження заходів з підвищення ефективності енергоспоживання;

- залучення джерел фінансування заходів з енергозбереження та енергоефективності: залучення коштів міжнародної технічної допомоги (грантів, кредитів тощо), підготовки даних для реалізації інвестиційних проєктів з енергозбереження та енергоефективності;

- контроль за впровадженням заходів з енергозбереження;

- навчання персоналу структурних підрозділів;

- популяризацію енергозбереження та енергоефективності в бюджетній сфері міста.

Енергетичний моніторинг передбачає централізований збір інформації про споживання паливно-енергетичних ресурсів та води бюджетними установами для подальшого аналізу споживання, впровадження енергоефективних заходів та вжиття заходів щодо недопущення нераціонального використання ресурсів.

Наразі системою моніторингу споживання енергоносіїв охоплено 6 установ бюджетної сфери міста Бурштин. Для проведення моніторингу використовується програма "АСЕМ", згідно з якою передбачено оперативний доступ керівництва міста до об'єктивної інформації про стан споживання енергоносіїв бюджетними установами міста за будь-який період, оперативне виявлення і реагування на втрати енергоносіїв (аварії, пошкодження, нераціональне використання, вихід з ладу лічильника, несанкціоноване підключення до системи тощо), зобов'язання відповідальних осіб на місцях (в установах) щоденно

контролювати споживання. Особливо це актуально в умовах постійного зростання цін на енергоносії.

8. СЕРТИФІКАЦІЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ БУДІВЕЛЬ

Відповідно до Закону України "Про енергетичну ефективність будівель" від 22.06.2017 № 2118 проведення сертифікації енергетичної ефективності будівель є обов'язковим.

Метою сертифікації є підвищення рівня енергетичної ефективності будівель з урахуванням місцевих кліматичних умов та забезпечення належних умов для проживання та/або життєдіяльності людей у таких будівлях.

За результатами сертифікації енергетичної ефективності складають енергетичний сертифікат.

З метою систематизації даних про енергетичну ефективність будівель та моніторингу дотримання законодавства у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель необхідно створити базу даних енергетичних сертифікатів

9. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ.

ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ

З метою належної координації та контролю за виконанням Програми пропонується такий механізм її супроводження:

- керівникам виконавчих органів Бурштинської міської ради та керівникам підприємств усіх форм власності здійснювати щоквартально до 10 числа місяця, наступного за звітним, інформування відділу житлово-комунального господарства і обліку комунального майна про виконання затверджених заходів з наростаючим підсумком;
- виконавцям Програми не пізніше 30 березня, наступного за звітним, подавати звіт про виконання Програми на розгляд і затвердження відповідної постійної комісії Бурштинської міської ради.

Пояснювальна записка

до проекту рішення Бурштинської міської ради «Про затвердження Програми енергозбереження та енергоефективності Бурштинської міської територіальної громади на 2022-2024 роки»

1. Суб'єктом подання проекту рішення Бурштинської міської ради «Про затвердження Програми енергозбереження та енергоефективності Бурштинської міської територіальної громади на 2022-2024 роки» є виконавчий орган Бурштинської міської ради.

2. Обґрунтування необхідності підготовки проекту рішення.

Програма спрямована на вирішення наступних заходів:

- зменшення споживання природного газу, теплової та електричної енергії, води;
- скорочення бюджетних коштів на оплату за енергоспоживання в установах бюджетної сфери Бурштинської міської ради;
- залучення коштів бюджетів усіх рівнів, грантових та кредитних коштів на реалізацію заходів з енергозбереження в бюджетній сфері Бурштинської міської ради;
- збільшення обсягу інвестицій в енергоефективні заходи та заходи з використанням відновлюваних джерел енергії;
- проведення сертифікації енергетичної ефективності об'єктів бюджетної сфери Бурштинської міської ради.

3. Мета і завдання прийняття проекту рішення.

Метою Програми є підвищення якості енергетичних послуг, оптимізація споживання паливно-енергетичних ресурсів із збільшенням частки нетрадиційних видів палива та відновлюваних джерел енергії, підвищення енергоефективності в бюджетних та житлово-комунальній сферах, скорочення видатків з бюджету міської територіальної громади на оплату енергоресурсів, збільшення обсягів інвестицій у енергоефективну модернізацію та відновлювану енергію.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання.

Закон України «Про енергозбереження», ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

5. Фінансово-економічне обґрунтування.

Реалізація даного рішення потребує додаткових витрат бюджету міської територіальної громади, пов'язаних з реалізацією заходів, які передбачені в програмі.

6. Доповідач: начальник відділу житлово-комунального господарства і обліку комунального майна Ірина Герт.

Головний спеціаліст, енергоменеджер,
відділу житлово-комунального господарства
і обліку комунального майна

Ігор Навроцький

Підготував:

Головний спеціаліст, енергоменеджер,
відділу житлово-комунального господарства
і обліку комунального майна
14.01.2022

І.Навроцький

Погоджено:

Начальник
відділу житлово-комунального господарства
і обліку комунального майна
14.01.2022

І. Герт

Заступник міського голови
14.01.2022

І. Драгун

Начальник фінансового відділу
14.01.2022

О. Петровська

Юридичний відділ
14.01.2022

Загальний відділ
14.01.2022

М. Яцик

Секретар ради
14.01.2022

Р. Іванюк